Motion

1983/84: 2257

Martin Olsson och Kersti Johansson

Informationen om tobakens skadeverkningar

Tobaksbruket är ett av nutidens största hälsoproblem, fastslog tobakskommittén 1981. Det råder inte något tvivel om att tobaksbruket medför en rad allvarliga medicinska skadeverkningar. Nästan vart tionde dödsfall i vårt land beräknas ha samband med tobaksbruket, vilket innebär att antalet tobaksrelaterade dödsfall är större än t. ex. det sammanlagda antalet dödsfall i trafikolyckor och andra olyckshändelser.

I flera internationella undersökningar har man konstaterat en klar allmän översjuklighet hos rökare jämfört med icke-rökare. Orsakssambandet mellan rökning och lungcancer är numera klarlagt liksom att gravida kvinnors rökning kan inverka menligt på fostrets utveckling. Även s. k. passiv rökning är mycket skadlig.

I ett utslag från försäkringsöverdomstolen i början av januari i år fastslogs att lungcancer genom passiv rökning är en arbetsskada. Det gällde ett fall där passiv rökning på arbetsplatsen orsakat en kvinna cancer som senare ledde till hennes död.

En icke oväsentlig del av sjukvårdskostnaderna tas i anspråk för ohälsa orsakad av tobaksbruket. Med hänsyn till vårdkostnaderna för detta är det knappast någon tvekan om att insatser för att minska tobaksbruket är direkt lönande, åtminstone på sikt, för samhället. Bland de viktigaste åtgärderna är att om möjligt förhindra att en stor del av varje ny ungdomsgeneration blir rökare.

Tobaksskatten ger under ett år nära 4 miljarder kronor i inkomster för staten. Med hänsyn både till de stora skador som tobaken förorsakar och därav följande samhällskostnader och till storleken på influtna medel genom tobaksskatten borde de ekonomiska satsningarna för att begränsa tobaksbruket vara betydande.

Det fordras bl. a. upplysning, främst till de unga som ännu inte hunnit bli rökare. Vidare är det viktigt med upplysning inom utbildningen och då särskilt till grupper som senare skall föra informationen vidare.

Även om landstingen har ett övergripande ansvar för hälsoupplysning finns behovet av centrala insatser och initiativ kvar. Dessutom är det viktigt att de organisationer som arbetar för begränsning av tobaksbruket får det stöd som motiveras av deras för hela samhället så betydelsefulla insatser.

I förhållande till frågans vikt och omfattning är anslaget under hälsoupplysning i budgetpropositionen (bilaga 7, punkt H 10) litet, särskilt med hänsyn till att endast en del av anslaget avser upplysning om tobakens skadeverkningar.

Det är viktigt att ett samlat åtgärdsprogram utarbetas för upplysning om tobakens skadeverkningar. Dessa frågor jämte behoven av statliga bidrag till åtgärder bör följas med intresse av regeringen, på vilken det ankommer att, om riksdagsbeslut fordras, framlägga förslag som möjliggör erforderliga insatser och åtgärder.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om vikten av insatser för upplysning om tobakens skadeverkningar.

Stockholm den 25 januari 1984

MARTIN OLSSON (c) KERSTI JOHANSSON (c)